

Jaarverslag 2016

‘Verknocht aan ons landschap’

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
zorg voor ons landschap

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2a
6891 DA Rozendaal
Tel: 026-3537444
Fax: 026-4437750
www.landschapsbeheergelderland.nl
info@landschapsbeheergelderland.nl

Rozendaal, 14 april 2017

Inhoudsopgave

pagina

Voorwoord 'Landschapsherstel voor meer biodiversiteit'	3
Inleiding	4
Beleid en organisatie	4
Winst voor het landschap 2016	7
Financiën 2016 en jaarplan 2017	12
Verantwoordingsverklaring	16
Bestuur, medewerkers, vrijwilligers, Vrijwilligersadviesraad en raad van toezicht	18
Bijlage 1 Bezoldiging directie	21

Voorwoord

Landschapsherstel voor meer biodiversiteit!

Wij merken dagelijks dat mensen verknocht zijn aan hun landschap. Dit blijkt onder andere uit bewoners van het buitengebied die met veel enthousiasme meedoen aan beplantingsprojecten en vrijwilligers die regelmatig in touw zijn om wilgen te knotten, poelen op te schonen, weidevogelnesten te beschermen, landschapselementen in kaart te brengen of steenuilenkasten te plaatsen. We zijn blij met bestuurders die landschapsbeleid maken en projecten uitvoeren om de kwaliteit van het landschap te beschermen en te versterken. Boeren die aan agrarisch natuur- en landschapsbeheer doen en omschakelen naar natuur-inclusieve bedrijfssystemen steunen we van harte.

De komende jaren zal er veel meer gedaan moeten worden om de biodiversiteit in het agrarisch landschap echt vooruit te helpen. We werken met meerdere partijen aan een provinciale natuurvisie en een landschapsagenda. Wij zetten daarbij in op landschapsherstel, want het landschap is immers de plek waar vele planten- en diersoorten hun thuis hebben. Denk aan de dotterbloem, de patrijs, de Kievit, de wilde bij en de das. We willen landschapsstructuren en –patronen herstellen zodat er een mooi groenblauw dooraderd landschap ontstaat. Ook de milieu- en wateromstandigheden dienen te worden verbeterd.

Doet u ook mee?

Arjan Vriend
directeur-bestuurder

Inleiding

Na informatie over beleid en organisatie, wordt de winst voor het landschap in 2016 toegelicht aan de hand van de projecten en activiteiten. Vervolgens worden de financiën over 2016 en de beleidsvoornemens voor 2017 behandeld. Daarbij is er ook aandacht voor de verantwoordingsverklaring, personeel en organisatie en de governance van SLG.

Beleid en organisatie

Zorg voor ons landschap!

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) is een ideële organisatie die zich inzet voor het cultuurlandschap; het landschap met heggen, boomgaarden, dijken, akkers, beekjes en boerenerven. Het landschap waarin mensen wonen, werken en recreëren. Het landschap waarin ook planten en dieren zich thuis voelen. We stimuleren lokale landschapszorg en vragen om faciliterend beleid van overheden. We ondersteunen en professionaliseren vrijwilligerswerk en stimuleren lokale samenwerking. Samenwerking stimuleert betrokkenheid, beleving en verantwoordelijkheid, wij zetten graag onze **daadkracht** in om op **inspirende** en **deskundige** wijze onze partners te **ondersteunen**.

SLG heeft in 2015 een nieuw beleidsplan opgesteld, dat als basis dient voor uitvoering van haar beleid gedurende de periode 2016-2020.

Samenvatting beleidsplan 2016-2020

De missie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland luidt: 'Zorg voor ons karakteristieke landschap'.

De beleidsdoelen zijn:

- Versterken van de landschappelijke identiteit van Gelderland
- Vergroten van de beleefbaarheid van de landschappen van Gelderland
- Vergroten van de duurzaamheid van de landschappen van Gelderland
- Beleidsdoelen voor de interne organisatie op het gebied van organisatieontwikkeling, governance en financiële continuïteit.

Statutenwijziging

Op 14 maart 2016 heeft een notariële statutenwijziging plaatsgevonden om de functiescheiding tussen besturen en toezicht, die al in praktijk werd gebracht, te formaliseren. Er is een statutaire raad van toezicht ingesteld en mevrouw Blom, alsmede de heren Hoving, Schurer, Meijers en Hottinga zijn bij notariële akte benoemd tot leden van de raad van toezicht. De heer Vriend is bij notariële akte benoemd tot directeur-bestuurder.

Sleutelmerken

De activiteiten van SLG worden geprofileerd en gecommuniceerd door middel van de zogenaamde sleutelmerken. De sleutelmerken staan voor de vier thema's die SLG onderscheidt binnen haar werkveld. De vier sleutelmerken zijn:

Goede beleidsbasis voor landschap

SLG zet in op een goede beleidsbasis voor landschap bij overheid, organisaties en sectoren. We gaan daartoe het gesprek aan met beslissers en bestuurders.

Het provinciaal beleid kent een aantal uitvoeringsinstrumenten voor landschap. De gemeenten, de landgoederen, de agrarische collectieven en SLG zijn de voornaamste uitvoeringpartners van de provincie op het gebied van landschap.

In 2016 hebben de provincie en SLG nieuwe afspraken gemaakt over de ondersteuning van het vrijwilligerswerk in het landschap voor de periode 2017 t/m 2020. In 2016 ontving SLG in een provinciale subsidie van € 350.000 voor de ondersteuning van bestaande vrijwilligersgroepen. De provincie Gelderland heeft besloten deze subsidie voort te zetten in de jaren 2017 t/m 2020 en SLG ontvangt eenmalig € 100.000 extra om financiering te zoeken voor de bekostiging van de ondersteuning van een steeds groter wordende groep landschapsvrijwilligers. Er is bij de provincie Gelderland veel waardering voor het werk van SLG. Desondanks heeft de provincie besloten de subsidie niet structureel te verhogen. Voor het opzetten en opleiden van nieuwe vrijwilligersgroepen zoekt SLG naar alternatieve financiering. In 2016 zijn op die manier 11 nieuwe vrijwilligersgroepen opgezet.

In 2016 heeft SLG gemeenten en landgoedeigenaren ondersteund bij het voorbereiden van subsidieaanvragen voor de provinciale landschapsregeling. Het betreft hier een provinciale subsidieregeling waar gemeenten en landgoedeigenaren gebruik van kunnen maken om landschapselementen aan te leggen en te herstellen en toegankelijkheid en educatie op te zetten. De subsidieregeling maakt het gemeenten en landgoedeigenaren ook mogelijk om subsidie aan te vragen voor het opzetten en opleiden van vrijwilligersgroepen die bezig gaan met landschapsherstel en het vergroten van toegankelijkheid en educatie.

In 2016 heeft SLG de agrarische collectieven ondersteund bij de beheermonitoring van het weidevogelbeheer. Tevens heeft SLG samen met GNMF, LTO Noord en de agrarische Collectieven een succesvolle lobby gevoerd voor een beter provinciaal beleid voor akker- en weidevogels.

Wederom hebben we in 2016 Waterschap Vallei en Veluwe geadviseerd over en ondersteund bij het vormgeven en faciliteren van vrijwilligerswerk. Het gaat overwegend om handmatig beekbeheer. Met Waterschap Rivierenland en Waterschap Rijn en IJssel is ook gesproken over de mogelijkheden om burgers meer te betrekken bij de watertaken. Ook de mogelijkheden om met de drie waterschappen samen een Oral History project over historisch waterbeheer te ondersteunen kan op steun rekenen. We gaan in 2017 een aanvraag indienen hiervoor bij het Gelders Waterschapsfonds, waarvoor de funding bij de drie Gelderse waterschappen vandaan komt.

Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap

SLG participeert in de ontwikkeling van het landelijk Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap. Het Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap is het meest gezaghebbende meetnet van Nederland op het gebied van landschapskwaliteit. Dit meetnet geeft ons de informatie die nodig is om te lobbyen voor een goed landschapsbeleid. We willen dat de informatie gebruikt wordt bij de Natuurbalans, waarmee het rijksbeleid wordt geëvalueerd.

Vanaf 2010 hebben wij, evenals andere provinciale organisaties landschapsbeheer, jaarlijks een (samengesteld) gebied van ongeveer 1.000 ha geïnventariseerd (nulmeting) op basis van de MKLE methode (monitor kleine landschapselementen). Alle landschapselementen, punt-, vlak- en lijnelementen, worden geïnventariseerd en de onderhoudstoestand en

bedreigingen van ieder element worden vastgelegd in een Geografisch Informatie Systeem (GIS). In 2014 hebben wij ons vijfde en laatste meetnetgebied geïnventariseerd.

Wij hebben nu een set van meetgebieden (een meetnet) verdeeld over de verschillende landschappen van Nederland. Jaarlijks wordt landelijk een rapportage opgesteld, waarin een analyse van de geïnventariseerde meetnetgebieden is gemaakt. In 2015 is het meetnetgebied dat in 2010 (5 jaar geleden) voor het eerst was geïnventariseerd (nulmeting) opnieuw geïnventariseerd (monitoring), in 2016 het meetnetgebied dat in 2011 was geïnventariseerd. Het veldwerk voor deze metingen wordt verricht door de werkgroep Landschapsmonitoring. De door SLG opgeleide vrijwilligers van de werkgroep hebben vanaf de openbare weg de veranderingen in het landschap op elementniveau vastgelegd.

Meer landschapswinst door de Nationale Postcode Loterij

We zijn al sinds jaar en dag beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. We zijn de Nationale Postcode Loterij zeer erkentelijk voor hun financiële bijdrage, waarmee we ook in 2016 weer veel extra landschapswinst boekten. We hebben met de middelen bijgedragen aan nieuwe Klompenpaden, aan de doorontwikkeling van het merk en aan de promotie van de Klompenpaden. Ook hebben we met de middelen bijgedragen aan de participatie van bewoners in allerlei gebiedsontwikkelingen, zoals Park Lingezegen, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, mobiliteitsprojecten en sectorale ontwikkelingen als de herstructurering van de glastuinbouw in de Bommelerwaard. We hebben tevens aandacht besteed aan de ontwikkeling en herinrichting van vele boerenerven in het buitengebied. Een nieuwe ervenfolder is ruim verspreid op bijeenkomsten. Met de middelen van de Nationale Postcode Loterij zijn ook beplantingsacties opgezet en uitgevoerd. Zo zijn op vele erven nieuwe hoogstamfruitbomen geplant, zijn knotbomen geplant op kavelgrenzen en erf grenzen en zijn heg- en bosplantsoen aangeplant voor heggen, singels en om houtwallen te herstellen. Tot slot zijn middelen van de Nationale Postcode Loterij gebruikt voor de lobby op gemeentelijk, provinciaal en nationaal niveau. Op het nationale niveau gebeurt dat met name door ons landelijk bureau LandschappenNL. Onze bijdrage in 2016 aan de monitoring van het Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap is bekostigd met middelen van de Nationale Postcode Loterij. De provinciale lobby heeft opgeleverd dat er gedurende de jaren 2017 t/m 2020 weer subsidie aan SLG beschikbaar wordt gesteld voor de ondersteuning van landschapsvrijwilligers. Tevens is het ons samen met gebiedscoöperatie O-gen gelukt om provinciale middelen beschikbaar te krijgen voor het aanleggen van natuur en landschap in het 'Valleilint', een gebied met veel potentie voor natuur en landschap in de gemeenten Nijkerk, Putten en Barneveld.

Extra NPL middelen voor Lekker landschap

Het landelijke project Lekker Landschap, waarvoor extra NPL middelen beschikbaar zijn gesteld, is in 2016 afgerond. We werkten samen met Stichting wAarde aan een aantal zogenaamde 'foodwalks' en een aantal 'foodevents'. We hebben de foodwalks over bestaande Klompenpaden aangelegd, zodat ze geborgd zijn voor de toekomst. We gaan ze Klompenpaden Food noemen in de nabije toekomst.

Winst voor het landschap in 2016

SLG heeft de resultaten uit projecten op een rij gezet en de werkresultaten over 2016 opgevraagd aan alle bij haar aangesloten vrijwilligersgroepen en vrijwilligersinitiatieven. Het gaat om groepen waar SLG een ondersteunende rol heeft vervuld. De resultaten hiervan staan in dit hoofdstuk vermeld.

Vrijwilligersondersteuning

Voor het beheer van landschapselementen en natuurgebiedjes zijn we in toenemende mate afhankelijk van de onbezoldigde inzet van vrijwilligers en bewoners. Onze inschatting is dat zij zo'n 25% van alle landschapselementen onderhouden. We faciliteren hen met kennis, kunde en gereedschap van goede kwaliteit zodat zij veilig en deskundig kunnen werken. Waar nodig stimuleren we het samenspel tussen vrijwilligers, grondeigenaren, organisaties en overheden. Van de provincie Gelderland ontvingen we een subsidie voor de vrijwilligersondersteuning. Deze is al enkele jaren niet toereikend om de kosten te dekken van de ondersteuning van steeds meer vrijwilligers.

In 2016 zijn er per saldo 8 nieuwe vrijwilligersgroepen bij ons aangesloten. Daarmee staat de teller van het totaal aantal Gelderse vrijwilligersgroepen eind 2016 op 282 met in totaal 8.250 vrijwilligers. Zij betrokken zo'n 1.800 kinderen van de basisschool en 770 jongeren van de middelbare school bij hun vrijwilligerswerk.

De grootste groep vrijwilligers is actief in het landschapswerk (knotten, snoeien, zagen). Daarnaast zijn er 'specialisaties'; het snoeien van hoogstamfruit, de zogenaamde hoogstambrigades (22 brigades eind 2016), het opschonen en inventariseren van poelen (o.a. de Poelenwacht Brummen) en het onderhouden van Klompenpaden (67 klompenpadenwerkgroepen eind 2016). We beschikken ook over een groep Oral History vrijwilligers (25 personen) die levensverhalen en herinneringen optekenen in relatie tot historisch beheer en gebruik van het landschap. In 2016 is door hen vooral geïnterviewd op het thema 'historisch waterbeheer'. Op een aantal Gelderse landgoederen en buitenplaatsen zijn in 2016 nieuwe vrijwilligersgroepen opgezet. In totaal zijn er eind 2016 25 landgoed- en buitenplaatswerkgroepen. Er zijn ook vrijwilligers die zich specifiek voor een diersoort inzetten. De weidevogelvrijwilligers gaan ieder voorjaar op pad om agrariërs te wijzen op beschermingsmogelijkheden en markeren de nesten, zodat de agrariër bij zijn werkzaamheden rekening kan houden met de nesten. Gegevens over nesten worden tegenwoordig digitaal ingevoerd. Deze gegevens worden gebruikt voor de tweejarige landelijke Weidevogelbalans. Er zijn in de Achterhoek ook patrijzenwerkgroepen ontstaan, die bij de opstart door ons zijn gefaciliteerd. De steenuilenvrijwilligers plaatsen en onderhouden steenuilenkasten en ringen de jonge uitjes. De vleermuisvrijwilligers bieden hulp bij particulieren die een (beschermde) vleermuis in huis aantreffen en niet weten hoe zij daarmee om moeten gaan.

Al deze vrijwilligers kunnen bij Stichting Landschapsbeheer Gelderland terecht voor verzekeringen, informatie, cursussen, begeleiding, (financiële) ondersteuning en het lenen van goed gereedschap en persoonlijke beschermingsmiddelen.

Met 8.250 vrijwilligers en 282 vrijwilligersgroepen:

- 67 Klompenpaden onderhouden;
- 2.500 landschapselementen onderhouden (34 km lijnvormige landschapselementen), zo'n 5.912 bomen geknot en 3.547 fruitbomen gesnoeid;
- 4.830 bomen en struiken aangeplant;
- 1.578 markante solitair staande bomen onderhouden;

- 809 hectares aan bosgebiedjes onderhouden;
- 12 km beken en rietland onderhouden;
- 148 poelen onderhouden;
- 5.842 weidevogelnesten beschermd;
- 97 steenuilenkasten geplaatst en 207 steenuilenkasten onderhouden;
- 120 boerenlandhekken gemaakt en geplaatst;
- 45 km aan soortenrijke akkerranden georganiseerd;
- 25 bijenkasten gemaakt;
- 454 ha aan heide van opslag ontdaan;
- 45 ha aan jeneverbessen vrijgesteld;
- 135 ha aan schrale hooi- en graslanden onderhouden;
- 51 km aan wandelpaden (niet zijnde Klompenpaden) onderhouden;
- 308 km aan zwerfafval opgeruimd in het buitengebied;
- 45 km aan rasters hersteld op de Veluwe voor de veiligheid van mens en dier
- 25 oral history interviews afgenomen en verhalen opgetekend, ook zijn vele foto's gemaakt;
- 1.883 basisschoolleerlingen landschapseducatie gegeven;
- 1.784 deelnemers op 63 Gelderse werklocaties tijdens de landelijke Natuurwerkdag. Zij waren te gast op de werklocatie van een lokale vrijwilligersgroep.
- De vrijwilligers werkten samen met naar schatting 2.000 eigenaren van landschapselementen. Het gaat daarbij om boeren, buitenlui, gemeenten, waterschappen en natuurorganisaties.

Landschapsprojecten

De projecten die we in 2016 hebben uitgevoerd, hebben geleid tot een flinke groei van de betrokkenheid van Gelderse inwoners bij het landschap in de eigen omgeving. Alle projecten droegen bij aan de kenmerkende identiteit en de beleefbaarheid van het cultuurlandschap. De projecten werden gefinancierd door overheden, de Nationale Postcode Loterij en direct belanghebbenden. Een overzicht van de resultaten:

Opzetten nieuwe vrijwilligersgroepen

In 2016 zijn er in totaal 54 projecten in uitvoering geweest welke tot doel hadden om nieuwe vrijwilligersgroepen op te zetten of bestaande groepen in hun rol te versterken. We zien dat er in Gelderland veel animo bestaat bij gemeenten om te investeren in meer participatie middels het oprichten van nieuwe vrijwilligersgroepen. In 2016 waren we in ongeveer 20 gemeenten (o.a. Renkum, Voorst, Brummen, Apeldoorn, Geldermalsen, Montferland, Nunspeet) bezig met de oprichting van nieuwe groepen. In totaal werden 8 nieuwe groepen opgeleverd. Er is onder inwoners veel behoefte aan kennis op het gebied van hoogstamfruit en veel animo voor deelname aan een hoogstambrigade.

Een hoogstambrigade heeft als doel om het beheer van bijzondere en karakteristieke boomgaarden uit te voeren en daarnaast het erfgoed van hoogstamfruit levend te houden. Na een uitgebreide cursus van 4 avonden en 4 zaterdagen zijn de vrijwilligers in staat om zelfstandig beheer en onderhoud uit te voeren. De groep wordt hierin gefaciliteerd met gereedschappen zoals ladders en zagen.

Een nieuwe loot aan de stam zijn de zwerfafvalbrigades. Dit zijn groepen vrijwilligers die zelfstandig aan de slag gaan om het landschap in de eigen leefomgeving vrij te maken en te houden van zwerfafval. Wij faciliteren met het juiste gereedschap en dragen zorg voor goede werkafspraken onderling (middels een WhatsApp groep) en met de gemeente (o.a. over het lokaal ophalen van het ingezamelde zwerfafval). In 2016 is een start gemaakt met de eerste groep en in 2017 zullen vele groepen volgen.

Levend Landschap processen

Het proces Levend Landschap is een succesvolle aanpak om middels een kort dorps- en/of gebiedsproces samen met de bewoners een uitvoeringsagenda (van allerlei diverse landschapsgerichte projecten en activiteiten) op te stellen die de inwoners zelf tot uitvoering gaan brengen. SLG kan de dorpsgemeenschap gedurende 3 jaar (op enige afstand) ondersteuning bieden om hen te helpen om de uitvoering van activiteiten op een deskundige manier vorm te geven. Uiteindelijk ontstaan er een of meerdere landschapswerkgroepen die na 3 jaar begeleiding zelfstandig verder gaan met allerlei actuele uitvoeringsprojecten. De landschapswerkgroepen worden dan blijvend door SLG gefaciliteerd vanuit de basisinfrastructuur die SLG met de provinciale subsidie kan bieden. Het Levend Landschap coördinatieteam houdt contact met SLG met het oog op toekomstige samenwerking. In 2016 hebben we Levend Landschap voor 15 gemeenten opgezet. De gemeente Ede bijvoorbeeld heeft SLG opdracht gegeven om al haar dorpen (8 stuks) Levend Landschap aan te bieden en langs die weg bewoners te stimuleren om uitvoering van zelf gekozen landschapsprojecten op te pakken. De provincie Gelderland ondersteunt deze aanpak en co-financiert de ontwikkelkosten via de subsidieregeling landschap. Dat er uitvoering wordt gegeven aan tal van activiteiten nadat de projectondersteuning is beëindigd blijkt uit het project van de landschapswerkgroep uit Zelhem die onlangs een cultuurhistorische tramlijn hersteld heeft. Daar rijdt nu met regelmaat weer een oude tram. Ook voor 2017 staan er weer veel Levend Landschap projecten op de rol. Op onze website staan bij de betreffende gemeente de Levend Landschap processen, die in uitvoering zijn, vermeld.

Bepantings- en biodiversiteitsprojecten

De inzet van SLG richt zich naast de indirecte aanpak via Levend Landschap ook op het creëren van directe landschapswinst door aanplant van landschapselementen in het landschap. Jaarlijks hebben we diverse projecten en activiteiten die leiden tot de aanplant van boomgaarden, heggen en hagen, houtwallen, solitaire bomen, etc. Kenmerkend voor de SLG aanpak is dat we dit altijd in samenwerking doen met de betreffende grondeigenaar en dat we met onze inrichtingsplannen streven naar optimale landschapswinst. Dit sluit naadloos aan bij de visie en de wens van gemeenten. We hebben een aantal sterke concepten zoals:

- Dorpen in het Groen (aanplantactie op particuliere erven);
- Houd de Bongerd Hoog (gericht op aanplant van hoogstamboomgaarden);
- Heg en Houtwal (gericht op de aanplant van heg en haag elementen in het landschap);
- Maak je erf goed (gericht op erfinrichting in een specifiek gebied);
- Knotten voor het Landschap (gericht op het terugbrengen van de knotboom in het landschap);
- Kwaliteitsimpuls Landschap (gericht op grotere landschappelijke elementen).

Met name in de Dorpen in het Groen aanpak pakken we de uitvoering samen met de bewoners op, hetgeen bijdraagt aan het de blijvende zorg voor de aangeplante elementen. De deelnemers leveren een beperkte financiële bijdrage voor het plantmateriaal. Alle resultaten worden vastgelegd in een Geografisch Informatie Systeem (GIS), zodat we opdracht gevende gemeenten goed kunnen tonen waar welke resultaten behaald zijn. Gemeenten kunnen deze informatie weer gebruiken in het verantwoorden van de verkregen provinciale subsidies voor deze activiteiten. De concrete aanplantresultaten 2016 waren:

- Met 24 gemeenten beplantingsprojecten gestart (zie website SLG)
- 443 plannen opgesteld
- Aanplant van 1618 Hoogstamfruitbomen (meer dan 16 hectare boomgaard)
- Aanplant van 724 laan,-knotbomen (bijna 6 kilometer laanbeplanting)
- Ong. 50.000 stuks bosplantsoen (12 kilometer heg/houtsingel)

In 2016 hebben we 2 zaadmengsels (voor zowel zand- als kleigronden) ontwikkeld met het bedrijf 'Cruydt-hoeck' voor het zaaien van meerjarige kruiden gericht op het versterken van de biodiversiteit. We riepen grondeigenaren op via lokale media zich aan te melden voor het bestellen van deze autochtone mengsels, hetgeen resulteerde in veel animo om op eigen grond te zaaien. In totaal namen meer dan 100 grondeigenaren deel. Dit staat gelijk aan 2,2 hectare bloemenlint oftewel een 8 kilometer lang bloemenlint.

Klompenpaden

In 2016 zijn er 9 nieuwe Klompenpaden geopend. In totaal is er echter aan meer dan 25 paden gewerkt, soms betrof het een verfraaiing van een bestaande route, meestal betrof het de ontwikkeling van een nieuw Klompenpad. Een deel daarvan zal in 2017 worden geopend en een deel in 2018. Inmiddels beschikken 26 Gelderse gemeenten over één of meerdere Klompenpaden in hun gemeente.

Het aantal wandelaar neemt nog steeds toe. In 2016 schatten we het gebruik op 570.000 wandelaars (530.000 in 2015). Ook het gebruik van de app, de website en de facebook neemt toe.

Een aanvulling op de "normale" Klompenpaden zijn de zogeheten Klompenpaden Food, Klompenpad Kids en de Klompenpad XL uitvoeringen. Bij Klompenpaden Food staat het verzamelen van ingrediënten langs het Klompenpad centraal om een specifiek lokaal recept te kunnen maken. Klompenpaden Kids zijn interessant voor gezinnen met jongere kinderen vanwege de kortere routes, leuke opdrachten en informatie gericht op de jonge doelgroep. Een Klompenpad XL is een extra lang Klompenpad. In samenwerking met de gemeenten Overbetuwe, Renkum en Wageningen wordt nu het Nederrijnpad ontwikkeld, het eerste Klompenpad XL. Een 25-30 kilometer lang pad met oversteekmogelijkheden over de Nederrijn.

Beheer Klompenpaden

De instandhouding, het beheer en de marketing van Klompenpaden is een fors toenemende activiteit geweest in 2016. Nog niet voor alle paden wordt door gemeenten betaald, waardoor de kosten de baten overstijgen. Komend jaar gaan we ons zakelijker opstellen. De verkoop van routefolders is verliesgevend, waardoor we in 2017 de prijs van de routefolder gaan verhogen. We krijgen veel 'free publicity' rondom de Klompenpaden. Visit Veluwe heeft de Klompenpaden een volwaardige plek gegeven in de offline marketing. In totaal hebben we meer dan 1.000 contracten opgesteld met grondeigenaren, waar relatiebeheer op gepleegd wordt. We beschikken over bijna 650 vrijwilligers en hebben contact met zo'n 450 ondernemers over de verkoop van routefolders. De Klompenpaden App loopt heel goed en zal in 2017 verder worden doorontwikkeld. Al met al zijn we heel tevreden over het wandelproduct. Het heeft zich verder ontwikkeld als 'sterk merk' en er zijn relatief weinig klachten over het product.

Voor de Gelderse economie/samenleving:

- Alle vrijwilligers leverden gezamenlijk 285.000 uren aan vrijwilligersinzet, hetgeen overeenkomst met 178 fte. Dit is ongeveer € 8,1 miljoen aan vermeden professionele kosten voor landschapswerkzaamheden.
- Het actieve vrijwilligerswerk draagt bij aan sociale samenhang, vriendschappen, gezondheid, welzijn en welbevinden. Het geeft duizenden Gelderse inwoners een betekenisvolle invulling van vrije tijd en draagt enorm bij aan een leefbare omgeving voor mens, plant en dier.
- Alle 67 klompenpaden zijn in de Klompenpaden App opgenomen en trokken in totaal naar schatting 350.000 wandelaars. Zij besteedden ruim € 2,6 miljoen bij het MKB op het Gelderse platteland.
- Vanuit professionele projecten is voor ongeveer € 474.500 afgenomen van overwegend Gelderse leveranciers van plantmateriaal, materialen, dienstverlening,

catering, zaaltjes en gereedschappen. Samen met de professionele bezetting bij SLG zelf leidt dit tot werkgelegenheid en inkomen voor naar schatting 50 mensen en hun gezinnen.

- De Klompenpaden bevorderen het draagvlak voor natuur en landschap bij wandelaars, ondernemers en deelnemende grondeigenaren en zorgen voor een gevoel van trots op de eigen omgeving.
- Onze website met informatie over landschap, projecten en vrijwilligerswerk bezocht door 48.000 unieke bezoekers;

Financiën 2016 en jaarplan 2017

De balans per 31 december 2016 en de staat van baten en lasten over 2016 zijn opgenomen in dit jaarverslag. De volledige jaarrekening is tegen betaling van verzendkosten opvraagbaar bij het secretariaat van SLG.

Balans per 31 december 2016

Activa	€	€	Passiva	€	€
Vaste activa			Stichtingsvermogen		
Materiële vaste activa direct in gebruik voor de doelstelling			Vrij besteedbaar vermogen		
Inventaris		32.841	Continuïteitsreserve		882.082
Viottende activa					
Onderhanden projecten		412.051			
			Kortlopende schulden		
Te ontvangen subsidies en overige inkomsten	199.964		Vooruitontvangen bedragen	617.159	
Overige vorderingen	7.811		Belastingen en premies sociale verzekeringen	48.250	
	-----		Overige schulden	123.756	
		207.775		-----	
Liquide middelen		1.018.580			789.165

		1.671.247			1.671.247
		=====			=====

Staat van baten en lasten over het jaar 2016

	Begr 2016	Uitk 2016	Begr 2017
Baten	€	€	€
Aandeel in acties van derden –Bijdrage NPL	187.500	187.500	187.500
Beschikbaar uit fondsenwerving	187.500	187.500	187.500
Subsidies basistaken	350.000	350.000	450.000
Klompenpaden beheer	175.000	162.644	210.000
Projectbijdragen	1.303.600	1.295.922	1.111.290
Renteresultaat	5.000	4.521	4.000
Overige baten	-	100	-
Totaal beschikbaar voor de doelstelling	2.021.100	2.000.687	1.962.790
Lasten			
Besteed aan de doelstelling			
Projecten en Advies			
Uitvoeringskosten eigen organisatie	1.060.045	930.399	965.900
Overige kosten	335.000	382.952	250.000
	1.395.045	1.313.351	1.215.900
Basistaken			
Uitvoeringskosten eigen organisatie	270.000	275.009	327.500
Overige kosten	85.000	76.393	100.000
	350.000	351.402	427.500
Klompenpaden beheer			
Uitvoeringskosten eigen organisatie	160.000	159.825	162.500
Overige kosten	15.000	15.187	35.000
	175.000	175.012	197.500
Totaal besteed aan de doelstelling	1.920.045	1.839.765	1.840.900
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie *	101.055	84.562	96.890
Specificatie:			
Projecten en Advies		57.630	61.890
Basistaken		17.034	22.500
Klompenpaden beheer		9.900	12.500
Som der lasten	2.021.100	1.924.327	1.937.790
Resultaat	-	76.360	25.000
Toevoeging/onttrekking aan			
- Continuïteitsreserve	-	76.360	25.000
- Bestemmingsreserve	-	-	-

* In de begroting is voor de kosten voor beheer en administratie begroot met een norm van 5% van de totale kosten. Het bestuur heeft deze norm in 2010 vastgesteld. Dit betekent dat het bestuur er naar streeft de kosten van beheer en administratie niet boven deze norm uit te laten komen.

De bovenstaande gecompriëerde cijfers zijn ontleend aan en consistent met het officiële verslag. Schimmel & Plante accountants en belastingadviseurs heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de volledige jaarrekening.

Verschillenanalyse

De baten t.b.v. Projecten en Advies zijn in 2016 zo'n € 7.500 lager geweest dan begroot. De uitvoeringskosten van de eigen organisatie voor Projecten en Advies vielen zo'n € 62.500 lager uit, hetgeen de belangrijkste reden is van het behaalde financieel resultaat. De overige kosten voor Projecten en Advies waren zo'n € 47.000 hoger dan begroot en zijn volledig gefinancierd binnen de projecten.

Voor uitvoering van de Basistaken zijn zo'n € 18.500 aan kosten meer gemaakt dan gedekt konden worden met de door de provincie beschikbaar gestelde subsidie. Deze kosten zijn nodig gebleken om de gewenste vrijwilligersondersteuning te leveren om de vrijwilligersgroepen zo succesvol mogelijk te laten opereren.

De totale kosten voor uitvoering van het Klompenpaden beheer zijn zo'n € 15.000 hoger geweest in 2016 dan de baten uit contracten met gemeente en routefolderverkoop.

Er is wederom uiterst doelmatig gewerkt. Het percentage van de kosten dat rechtstreeks besteed wordt aan de doelstelling bedroeg in 2015 92,0% (2015: 93,3%).

Toelichting op de rekening 'Beheer en Administratie':

De kosten, zoals genoemd in de "Aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie" van de VFI van januari 2008, worden naar rato toegerekend aan Beheer en Administratie. De toerekening is gebaseerd op het aantal uren dat directeur-bestuurder, secretariaat, financieel-administratieve medewerkers, receptie en schoonmaakpersoneel besteden aan niet direct aan de doelstelling toe te rekenen werkzaamheden. De verhouding van deze uren ten opzichte van de totaal beschikbare uren van deze medewerkers is gerelateerd aan de loonkosten van de betreffende medewerkers. De uitkomst hiervan is vervolgens uitgedrukt in een percentage van de totale loonkosten van de stichting. Dit percentage is gehanteerd om de in de aanbeveling van de VFI genoemde kosten toe te rekenen aan Beheer en Administratie. De kosten van de raad van toezicht zijn voor 100% toegerekend aan Beheer en Administratie.

Het bestuur heeft in 2010 besloten om te trachten de kosten voor Beheer en Administratie binnen 5% van de totale lasten te houden. In 2016 bedroeg het aandeel in de totale lasten 4,4%.

Vrij besteedbaar eigen vermogen

Het beleid van bestuur en directie is erop gericht een vrij besteedbaar eigen vermogen (in de vorm van een continuïteitsreserve) op te bouwen ter grootte van tenminste 75% van de jaarlijkse som van de totale bruto salarissen, inclusief werkgeverslasten en pensioenlasten (en exclusief eindejaarsuitkering) om tegenslagen op te vangen en beleidsmatige veranderingen te financieren. Door het resultaat is de continuïteitsreserve op 31 december 2016 toegenomen tot boven 75%. We voorzien in 2017 een lichte groei van het personeel en we houden rekening met hogere salarislasten, sociale lasten en pensioenpremies. De begroting voor 2017 is gericht op een financieel resultaat om deze ontwikkeling bij te kunnen houden.

Beleidsvoornemens 2017 en het jaarplan 2017

In 2016 gaan we door met onze inspanningen om de participatie door burgers en bewoners bij de ontwikkeling, het herstel en het beheer van het landschap te bevorderen. We gaan in 2017 proberen met provincie, waterschappen, gemeenten en grondeigenaren afspraken te maken om ons daarbij financieel te ondersteunen. We streven naar meer financiering voor de basistaken, omdat deze al jaren niet toereikend blijkt. Als het niet lukt financiering te vinden voor de gewenste ondersteuning van vrijwilligers, zien we ons genoodzaakt keuzes te maken en het service niveau naar beneden bij te stellen. We zullen dat dan in samenspraak met de Vrijwilligersadviesraad doen.

Ook het ophalen van verhalen van mensen in relatie tot het landschap willen we blijven ondersteunen, mits we daar financiering voor kunnen krijgen. We positioneren ons als de organisatie voor Gelderse landschapsvrijwilligers en voor bewoners van het Gelderse buitengebied. Daarbij zullen we ook decentrale overheden, lokale organisaties en bedrijven gaan betrekken om zo via meer betrokkenheid aan de basis meer continuïteit in het beheer en de toegankelijkheid van het landschap te krijgen.

In 2017 zullen we de gemeenten blijven ondersteunen bij het opstellen van een meerjarenprogramma landschap op basis waarvan ze een subsidieaanvraag kunnen doen bij de provincie. Gezien de cofinancieringsvoorwaarde van de provincie, zullen we de gemeenten stimuleren om landschapsbudget op de begroting te houden om zo ook aan te kunnen haken op het provinciale landschapsbeleid. Op die manier kunnen de landschapsontwikkelingsplannen van gemeenten weer verder worden vormgegeven. Ook willen we met lokale organisaties, gemeenten, waterschappen en provincie werken aan de verbetering van het landschap als onderkomen van kwetsbare diersoorten. Maar ook vanuit bewonersinitiatieven, die we willen aanmoedigen en faciliteren. Ook zullen we voorstellen doen voor lokale zwerfafvalinitiatieven en deze bij de opstart ondersteunen.

De toegankelijkheid van het cultuurhistorisch landschap zal door SLG verder worden vergroot. We gaan weer nieuwe klompenpaden opleveren, de opening van het 100^e Klompenpad groots vieren en onze medewerking verlenen aan het maken van een boek over de volgende 50 klompenpaden. We zullen onze ondersteuning aanbieden aan gemeenten voor het in standhouden van klompenpadennetwerken. We gaan in 2017 lobbyen voor financiële participatie van de provincie bij het beheer, de instandhouding en de marketing van de klompenpaden.

We ondersteunen met behulp van de provinciale subsidie burgers die als vrijwilliger hun bijdrage aan het onderhoud van het landschap willen leveren. Krachtig burgerschap, dat zich uit in concrete daden vormt een belangrijke basis van de trots en de zorg voor het landschap. Er is nog steeds een latente vraag bij het maatschappelijk middenveld om zich in te zetten voor de eigen leefomgeving. Er is in de Gelderse samenleving steeds meer belangstelling voor het oppakken van de eigen verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de leefomgeving, zoals het onderhouden van landschapselementen, het ontwikkelen en onderhouden van klompenpaden en het opruimen van zwerfafval. Wij zetten ons in voor de ondersteuning daarvan en geven de vrijwilligersgroepen en bewonersinitiatieven een stem waar het gaat om het contact met de overheden. We bieden vrijwilliger- en bewonersnetwerken ook een aantal Facebook pagina's om elkaar te inspireren en kennis uit te wisselen. We gaan door onze Facebook pagina m.b.t. weidevogelbescherming en starten een Facebook pagina m.b.t. beplantingsprojecten in Gelderland. We brengen Landschapsnieuws uit om te agenderen, te inspireren en te informeren.

We investeren proactief in de samenwerking met andere provinciale organisaties die een raakvlak hebben met onze doelstellingen. Het gaat dan om organisaties die werken aan natuur, vrijetijdseconomie, leefbaarheid, cultuurhistorie en erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. We zetten in op biodiversiteit. We doen daarbij met name een beroep op onze lokale vrijwilligersgroepen. We wisselen kennis en ervaringen uit met de andere provinciale organisaties, waarmee we LandschappenNL vormen. We voeren gezamenlijk een landelijke lobby voor landschap en zorgen voor de uitvoering van een aantal landelijke projecten, zoals het met extra middelen van de Nationale Postcode Loterij gefinancierde project Wilde Bijenlinten.

Verantwoordingsverklaring

Vanaf 1 juli 2008 is het nieuwe Reglement van het CBF-Keur van kracht. Conform dit Reglement legt de keurmerkhouders in het jaarverslag een Verantwoordingsverklaring af over de principes van goed bestuur.

Toezicht houden, besturen en uitvoeren

In 2016 heeft het bestuur van Stichting Landschapsbeheer Gelderland een statutaire verandering in de governance doorgevoerd.

Toezicht op de stichting wordt uitgeoefend door een raad van toezicht, welke een reglement raad van toezicht heeft vastgesteld voor haar functioneren. De raad van toezicht hanteert de Governance Code Cultuur. De raad van toezicht heeft een remuneratiecommissie en een auditcommissie ingesteld, welke voorbereidende werkzaamheden verrichten voor de raad van toezicht.

De raad van toezicht heeft een voorzitter. Het profiel van de voorzitter van de raad van toezicht en het profiel van een lid van de raad van toezicht zijn door de raad van toezicht vastgesteld.

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur-bestuurder, die de werkgever vertegenwoordigt naar het personeel. De directeur-bestuurder dient voor een aantal besluiten de goedkeuring te vragen van de raad van toezicht. Deze besluiten zijn benoemd in de statuten en verder uitgewerkt in het reglement raad van toezicht.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het beleid en de beleidsontwikkeling. Dit betekent dat de directeur-bestuurder het beleid bepaalt en het meerjarenbeleidsplan, het personeelsbeleid, de begroting inclusief eventuele wijzigingen daarin, de jaarrekening en het jaarverslag vaststelt. De directeur-bestuurder laat zich bij zijn taken adviseren door de Vrijwilligersadviesraad en de Personeelsvertegenwoordiging.

De raad van toezicht ziet erop toe dat de afgesproken inhoudelijke doelen worden gerealiseerd binnen de vastgestelde financiële kaders.

In de rol van werkgever zorgt de directeur-bestuurder ervoor dat medewerkers van de stichting op correcte wijze hun werk doen. De directeur-bestuurder hanteert daarbij een inhoudelijk jaarplan en een intern document Administratieve Organisatie Interne Beheersing, waarin alle bedrijfsprocessen en procuraties zijn vastgelegd.

De directeur-bestuurder heeft een klachtenregeling vastgesteld, zodat toezicht plaatsvindt op de goede behandeling van iedere uiting van onvrede over het beleid of de uitvoering van beleid van SLG.

Jaarlijks wordt het functioneren van de directeur-bestuurder geëvalueerd tijdens een functioneringsgesprek tussen directeur-bestuurder enerzijds en de voorzitter en een lid van de raad van toezicht anderzijds. Hiervan wordt een verslag gemaakt.

Elke twee jaar evalueert de raad van toezicht het eigen functioneren. De resultaten van deze zelfanalyse worden schriftelijk vastgelegd.

Elke vijf jaar evalueren de directeur-bestuurder of de statuten nog passend zijn en voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. Elke vijf jaar evalueert de raad van toezicht of het reglement raad van toezicht nog passend is en voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. De resultaten van beide evaluaties worden schriftelijk vastgelegd.

Optimaliseren van de doeltreffendheid en doelmatigheid van bestedingen

SLG stelt jaarlijks en vervolgens elk kwartaal een uitvoeringsplan op met de realisatie en planning van alle taken en projecten. In de organisatie wordt door leidinggevenden en projectleiders gestuurd op kwaliteit, voortgang en tijdige oplevering van projecten en andere overeengekomen prestaties. Alle medewerkers houden maandelijks een sjabloon bij voor de eigen werkplanning. Wekelijks worden gewerkte uren digitaal geregistreerd. Directeur-bestuurder en hoofd projecten & advies houden toezicht op het naleven van de afspraken uit het interne document Administratieve Organisatie en Interne Beheersing. Tussentijds overleg vindt plaats zodra de uitvoering daartoe aanleiding geeft. Binnen de uitvoering van taken en projecten wordt voortdurend gezocht naar mogelijkheden om doeltreffender en doelmatiger te werken. Jaarlijks worden een aantal projecten geëvalueerd.

De omgang met belanghebbenden

Belanghebbenden, financiers en opdrachtgevers krijgen tussentijdse en eindrapportages met betrekking tot de voortgang en resultaten (inhoudelijk en financieel). Bij elke activiteit wordt onderzocht op welke wijze de promotie van de activiteiten kan bijdragen aan de doelstelling. Daarbij wordt onderzocht welke communicatiemiddelen het meest doeltreffend zijn binnen de budgettaire mogelijkheden. Ook worden diverse sociale media ingezet en benut. Waar zich kansen voordoen wordt ook de pers actief betrokken bij de activiteiten en de resultaten. Via de website (www.landschapsbeheergelderland.nl), de digitale nieuwsbrief (Landschapsnieuws), het jaarbericht (in 2016: Verknocht aan ons landschap!), Facebook accounts, persberichten en de eigen Twitter account, @SLGelderland, communiceert SLG over haar activiteiten en resultaten. SLG staat open voor suggesties en ideeën en biedt een goede en professionele bereikbaarheid van haar medewerkers. SLG heeft een klachtenregeling zodat voor een ieder die een klacht wil indienen ook duidelijk is hoe er bij SLG met een klacht wordt omgegaan.

Directie, Medewerkers, Directe vrijwilligers, Vrijwilligersadviesraad en Raad van Toezicht

Op 31 december 2016 was de personele situatie als volgt:

Bestuur

Directeur-bestuurder 1,0 fte in loondienst

De heer ir. A.R. (Arjan) Vriend

Nevenfuncties op 31 december 2016:

- lid bestuur Stichting Zeldzame Huisdierrassen
- lid klankbordgroep magazine Nieuwe Veluwe
- lid raad van advies Gilde van Traditionele Schaapherders
- secretaris bestuur Stichting Erkend Veluws Streekproduct

Bezoldigingsbeleid directie

De directeur ontving in 2016 een bruto salaris (incl. eindejaarsuitkering en vakantiegeld) ter grootte van € 84.485 behorend bij salarisschaal 14 van het provinciaal schalenstelsel (SLG volgt het salarisstelsel van de provincies). Afhankelijk van de beoordeling van het functioneren kan het bestuur maximaal 2 periodieken toekennen. In 2016 is een eindejaarsuitkering uitgekeerd van 6,72%. De directeur maakt gebruik van een pensioenregeling bij het ABP conform de provinciale pensioenregeling (SLG volgt de pensioenregeling van de provincies).

Voor gemaakte onkosten in verband met het uitoefenen van de functie is een vergoeding beschikbaar gesteld (€ 0,19 voor gereden kilometer woon-werk, € 0,36 voor gereden kilometer zakelijk, vervoersbewijzen 2^e klas openbaar vervoer, vergoeding zakelijk gebruik mobiele telefonie, daadwerkelijke verblijfkosten i.v.m. avondwerk).

Medewerkers

Op 31 december 2016 waren naast de directeur-bestuurder de volgende aantallen medewerkers in loondienst in de volgende functiegroepen:

Hoofd projecten & advies	1,1 fte	1 medewerker
Communicatie	1,7 fte	3 medewerkers
Projectleiders/senior adviseurs	8,7 fte	11 medewerkers
Projectmedewerkers/adviseurs	3,3 fte	4 medewerkers
Bureauondersteuning en facilitair	3,0 fte	5 medewerkers
Totaal	18,8 fte	24 medewerkers

Voor de namen, functies en aandachtsgebieden van het actuele medewerkersbestand verwijzen we naar de website.

Bezoldigingsbeleid overige medewerkers

De medewerkers ontvingen in 2016 een salaris behorend bij de salarisschalen variërend van schaal 4 t/m schaal 12 van het provinciale salarisstelsel (SLG volgt het salarisstelsel van de provincies). Afhankelijk van de beoordeling van het functioneren kan de directeur maximaal 2 periodieken toekennen. In 2016 is een eindejaarsuitkering uitgekeerd van 6,72%. De medewerkers maken allemaal gebruik van een pensioenregeling bij het ABP conform de provinciale pensioenregeling (SLG volgt de pensioenregeling van de provincies).

Voor gemaakte onkosten in verband met het uitoefenen van de functie is een vergoeding beschikbaar gesteld (€ 0,19 voor gereden kilometer woon-werk, € 0,36 voor gereden kilometer zakelijk, vervoersbewijzen 2^e klas openbaar vervoer, vergoeding zakelijk gebruik mobiele telefonie, daadwerkelijke verblijfkosten i.v.m. avondwerk).

Scholing en opleiding

In 2016 hebben een aantal medewerkers deelgenomen aan symposia/congressen en specifieke cursussen. In 2017 gaan we aan de slag met competentieontwikkeling van participatie professionals.

Directe vrijwilligers

Een aantal vrijwilligers ondersteunden de werkorganisatie van SLG direct met betrekking tot beheer van het gereedschappendepot, het distribueren van Klompenpadenroudefolders, digitale knipseldienst en administratieve werkzaamheden. Verder hadden we regelmatig ondersteuning van vrijwilligers tijdens uitdeeldagen van plantmateriaal voor landschappelijke beplanting.

SLG is hen zeer erkentelijk voor hun vrijwilligersinzet.

Vrijwilligersadviesraad

De Vrijwilligersadviesraad is ingesteld door de directeur-bestuurder, de leden van de raad zijn op persoonlijke titel gevraagd om zitting te nemen in de raad om gevraagd en ongevraagd advies te geven aan de directeur-bestuurder. De raad komt tenminste twee keer per jaar bij elkaar op uitnodiging van SLG, waarvan eenmaal ergens op locatie in het landschap. De samenstelling van de raad representeert de verschillende typen vrijwilligerswerk. De samenstelling van de raad is op 31-12-2016 als volgt:

- Wim van Middelaar (voorzitter)
- Wybren Jouwsma (landschapswerkgroepen Achterhoek)
- Ruud Schaafsma (landschapswerkgroepen Veluwe)
- Rina Pijnappels (landschapswerkgroepen Rivierengebied)
- Rieny Putmans (landschapswerkgroepen Achterhoek)
- John Heemskerk (landschapswerkgroepen Rivierengebied)
- Jacqueline van Rooij (hoogstambrigades)
- Henk van Paassen (boerenlandvogelwerkgroepen)
- Dick Veenhuizen (werkgroep landschapsmonitoring)
- Corien Wessel (klompenpadenwerkgroepen)
- Alex Guliker (landgoed- en buitenplaatswerkgroepen)
- Aleid van der Kolk (landschapswerkgroepen Veluwe)

SLG is hen zeer erkentelijk voor hun adviezen.

Raad van Toezicht

De raad van toezicht van SLG bestond op 31 december 2016 uit de volgende personen, waarbij is aangegeven wanneer de toezichtstermijn verstrijkt;

De heer F.R. Hoving (voorzitter)	– 1 ^e termijn loopt af in juni 2017
De heer E. Schurer (lid)	– 2 ^e termijn loopt af in april 2021
De heer W. Meijers (lid)	– 2 ^e termijn loopt af in april 2021
Mevrouw J.J.W. Blom (lid)	– 1 ^e termijn loopt af in april 2018
De heer A. Hottinga (lid)	– 1 ^e termijn loopt af in juli 2020

Leden van de raad van toezicht treden automatisch af na twee perioden van 5 jaar. SLG is hen zeer erkentelijk voor het houden van toezicht.

Nevenfuncties op 31 december 2016:

Bezoldiging is expliciet vermeld tussen haakjes.

De heer Hoving:

- directeur Hoving Advies en Interim BV, Rozendaal (bezoldigd)
- voorzitter Monumentencommissie Culemborg (bezoldigd)
- voorzitter welstandscommissie Rayon VIII (onkostenvergoeding)
- lid ledenraad Rabobank Arnhem en omstreken

De heer Schurer:

- rentmeester, locatiemanager Radio Kootwijk bij Staatsbosbeheer (bezoldigd)
- eigen rentmeesterpraktijk, Velp (bezoldigd)
- directeur/rentmeester landgoed 't Medler te Vorden (bezoldigd)
- lid bestuur stichting Doorwerthse Waarden

De heer Meijers:

- senior accountmanager Nationaal Groenfonds, Amersfoort (bezoldigd)
- lid Raad van Toezicht stichting Grondbeheer

Mevrouw Blom:

- teamleider zorg bij Driegasthuizengroep (bezoldigd)
- secretaris bestuur Kamerkoor De Hoventoon, Deventer

De heer Hottinga:

- voorzitter imkersvereniging Heerde
- adviseur hoofdbestuur Nederlandse Bijenhouders Vereniging
- lid bestuur Stichting Instandhouding Meursweide en Meurspark Heerde
- coördinator vogeltellingen bij de vogelwerkgroep van KNNV afdeling Epe-Heerde

Bezoldigingsbeleid raad van toezicht

Leden van de raad van toezicht kunnen onkosten die direct verband houden met hun toezichthoudende taak declareren (€ 0,28 per gereden kilometer of vervoersbewijzen 2^e klas openbaar vervoer). Er wordt geen vergoeding verstrekt voor de inzet van tijd.

De totale bestuurskosten bedroegen in 2016 € 1.618.

Bijlage 1 Bezoldiging directeur-bestuurder

Naam	A.R. Vriend
Functie	directeur-bestuurder
<u>Dienstverband</u>	
Aard	onbepaald
Uren (voltijds werkweek)	36 uur
Parttime percentage	100%
Periode	1-1-2016 t/m 31-12-2016
<u>Bezoldiging (in euro's)</u>	
Jaarinkomen:	
Bruto loon/salaris	76.080
Vakantiegeld	6.005
Eindejaarsuitkering, 13 ^e maand	2.400 (netto)
Variabel jaarinkomen	-

Totaal jaarinkomen	84.485
SV lasten (werkgeversdeel)	9.204
Belastbare vergoedingen/bijtellings	3.258
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	11.596
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-

Totaal overige lasten en vergoedingen	24.058
Totaal bezoldiging 2016	108.543
	=====